

Guerra i mobilització per la pau

La impressionant mobilització viscuda al món, i especialment a Catalunya, és un fenomen realment significatiu. L'amplitud i constància de la resposta ciutadana ha esdevingut, per si mateixa, notícia d'obligada anàlisi. Per això, la transcendència d'aquest moviment contra la guerra supera el fet que no hagi pogut aturar-la (tot i que sí que n'ha retrassat l'inici durant 6 mesos i ha aconseguit aïllar-ne els seus promotors).

Una lliçó a extreure és que els governs ho tindran cada cop més difícil per intentar convèncer la gent d'allò que és indefensable. Tot i que és cert que la capacitat d'intervenció de tot poder es va sofisticant, també ho és que cada cop més –en un entorn globalitzat on circula ràpidament una informació creada des de diversos àmbits– és més difícil monopolitzar la construcció de la informació. Sempre hi haurà esclatxes importants per on la ciutadania podrà construir i difondre altres “veritats” tot demostrant la incoherència i manca de decència d'algunes opcions. Per exemple, quan el Sr. Donald Rumsfeld, després de posar Saddam Hussein com a exemple de dirigent sanguinari i d'insultar mitja Europa per oposar-se a fer-li la guerra, apareix en diverses fotos per la xarxa on se'l veu donant la mà al dictador mentre negocia acords armamentístics.

La mobilització, doncs, posa en crisi la concepció, sovint induïda i fomentada, que veu les persones com a simples consumidores, i permet pensar en termes d'una ciutadania activa i conscient que vol ser tractada de forma madura. I, força, per si en calien més evidències, a trobar noves formes democràtiques que permetin una major participació ciutadana en la construcció social i política del nostre país i del nostre món.

En el cas català, no hauria d'estranyar-nos el nivell de la resposta (el més gran del món, si ho considerem proporcionalment): l'immens capital humà i social per la pau al nostre país fa anys que és una realitat. En tot cas, que una de les més importants manifestacions que hagi viscut el nostre país sigui en contra d'una guerra, em sembla una magnífica tarja de presentació col·lectiva.

Amb tot, puc compartir algunes de les visions desmitificadores (les que són fetes des de l'honestedat intel·lectual, no les que parteixen d'una profunda incomoditat pel majoritari no a la guerra i busquen excuses per desprestigiar-lo) d'aquesta gran mobilització. Efectivament, és cert que en el “no a la guerra” hi conflueixen moltes coses (no només un desig de pau: també la indignació per l'autoritarisme del PP, per l'unilateralisme dels EUA, etc.) i efectivament, també, és ben evident que hi ha altres guerres menys visibles, les que des de la recerca i la divulgació per la pau sempre se n'ha dit “les guerres oblidades”, que no han despertat tant d'interès tot i que algunes d'elles han estat més mortíferes que les que reben l'atenció mediàtica. D'altra banda, el fet que jugadors de futbol, empreses, modistes, etc. s'hagin afegit al no a la guerra permet pensar en dues possibilitats: la primera, que el no és massiu i sorgeix de tot arreu; la segona, que com que tothom es mulla, no mullar-se té un cost i ningú vol ser el darrer. I, probablement, totes dues visions expliquen el fenomen.

Però aquesta necessària relativització de la mobilització contra la guerra, no hauria de fer-nos caure en en el parany contrari: no donar-hi importància o menysprear-la.

Si tota pèrdua de vida humana és una barbaritat per la gent més propera i té repercussions econòmiques i socials, que no serà una guerra que multiplica aquest dolor

i impacte per 1.000, 10.000 o 100.000 persones? Des d'aquesta perspectiva es veu encara més clar que, iniciar una guerra sense cap justificació sòlida, sense cobertura legal, de forma unilateral, etc. és d'una irresponsabilitat impressionant. Sobretot quan, els seus promotors, en nom de la legalitat i la pau globals, posen en profunda crisi els pocs mecanismes que avui dia tenim per assegurar una mínima governabilitat mundial. I se la carreguen, no per millorar-ne les possibilitats o l'eficàcia sinó perquè la volen totalment submissa. A tot això, cal afegir-hi que el govern espanyol no només ens fica en la guerra sinó que la lidera quan la immensa majoria de la ciutadania no hi està a favor. Així les coses, malgrat els riscos de la unanimitat absoluta, oposar-se a aquesta guerra és d'una necessitat i urgència innegables, fins i tot per salut democràtica.

El repte és, òbviament, anar més enllà: convertir aquesta rebel·lia antibèl·lica puntual en una consciència sòlida a favor de la cultura de pau, a favor de la resolució pacífica dels conflictes, a favor dels drets humans i la justícia, sempre i a tot arreu. Perquè, la guerra no és un acte esporàdic: sorgeix en un món injust que cal reequilibrar, s'impulsa des d'una maquinària de preparació bèl·lica que cal desmuntar i es legitima des d'una cultura de violència que cal substituir. Cal destijar que les consciències despertades aquests dies serveixin per promoure tot això, un cop la guerra hagi acabat però el militarisme, la injustícia i la impunitat continuïn.

Jordi Armadans
polítolleg i director de la Fundació per la Pau